

Beskæftigelse 3
December 2020

Notat om dobbeltforsørgelse og overgang til forudbetalte ydelsers betydning for kontanthjælp mv. og tilbagebetaling af kontanthjælp mv.

Til brug for tema-ankemøde den 3. december 2020

I.	Indledning
II.	Lovgrundlag
III.	Generelt
IV.	Reglerne for tilbagebetaling • Tilbagebetaling på grund af tilsidesat oplysningspligt• Tilbagebetaling af ydelser, der er modtaget mod bedre vidende• Tilbagebetaling af ydelser grundet dobbeltforsørgelse• Tilbagebetaling af ydelser grundet overgangen til SU
V.	Praksis – Ankestyrelsens principmeddelelser
VI.	De konkrete mødesager

Indhold

I. Indledning

Sagerne på dette tematiserede møde handler om, hvornår der er tale om dobbeltforsørgelse ved modtagelse af en efterbetalt ydelse, hvornår borgers hjælp ophører, når borgers behov for hjælp kan dækkes gennem andre ydelser, og om betingelserne for tilbagebetaling af ydelserne, når borger er dobbeltforsørget samt når borger har tilsidesat sin oplysningspligt eller har modtaget hjælpen uberettiget mod bedre vidende.

II. Lovgrundlag

Reglerne om social begivenhed gengives herunder:

Uddrag af Lov om aktiv socialpolitik (aktivloven), Lov nr. 455 af 10. juni 1997, senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 981 af 23. september 2019, og Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven og forskellige andre love, lov nr. 1558 af 27. december 2019.

§ 11. Kommunen yder hjælp i form af integrationsydelse, uddannelseshjælp, kontanthjælp, tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og tilbud i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven.

Stk. 2. Det er en betingelse for at få hjælpen,

- 1) at ansøgeren har været ude for ændringer i sine forhold, f.eks. i form af sygdom, arbejdsløshed eller samlivsophør,

2) at ændringerne bevirker, at ansøgeren ikke har mulighed for at skaffe det nødvendige til sin egen eller familiens forsørgelse, og

3) at behovet ikke kan dækkes gennem andre ydelser.

Stk. 3. Retten til uddannelseshjælp eller kontanthjælp er tillige betinget af, at personen lovligt har opholdt sig her i riget i sammenlagt 9 år inden for de seneste 10 år, jf. dog stk. 4-10. I beregningen af opholdstiden efter 1. pkt. indgår perioder, hvor personen har haft folkeregisteradresse her i riget, medmindre særlige grunde fører til et andet resultat. Ophold i udlandet i perioder på sammenlagt højst 2 måneder pr. kalenderår i forbindelse med ferie, studierejser, tjeneste- og forretningsrejser m.v. ligestilles med ophold her i riget, hvis personen har beholdt sin bopæl her i riget. Ophold i udlandet på militær mission for den danske stat under instruktion af forsvaret ligestilles med ophold her i riget. Det samme gælder ophold i udlandet, hvor personen af den danske stat er stillet til rådighed for militær mission under instruktion af udenlandsk eller international myndighed.

Stk. 4. Ved beregning af opholdsperioden efter stk. 3, 2. pkt., kan en person, der ved endelig dom findes at have overtrådt straffelovens § 101 a, stk. 1, § 114 c, stk. 3, §§ 114 d, 114 e eller 114 g for forhold begået i udlandet, straffelovens § 114 j, stk. 1, eller et udrejseforbud fastsat i medfør af § 2 b, stk. 1, i lov om pas til danske statsborgere m.v., og som for den periode, som dommen omfatter, har modtaget integrationsydelse, ikke medregne en karantæneperiode på 3 år. I den 3-årige karantæneperiode efter 1. pkt. udbetales integrationsydelse efter § 22, stk. 2 eller 3.

Stk. 5. Den 3-årige karantæneperiode nævnt i stk. 4 regnes fra det tidspunkt, hvor personen løslades efter afsoning af ubetinget fængselsstraf som følge af dommen, jf. § 10 f, stk. 1. Er personen ikke frihedsberøvet i perioden mellem en dom, jf. § 10 f, stk. 1, og afsoningen, medregnes denne periode i perioden efter stk. 4. Hvis personen idømmes bøde eller betinget fængselsstraf, regnes perioden i stk. 4 fra tidspunktet for den endelige dom, jf. § 10 f, stk. 1.

Stk. 6. Ved beregning af opholdsperioden efter stk. 3, 2. pkt., kan en person, der ved endelig dom er idømt ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 81 a, ikke medregne en karantæneperiode på 3 år. I den 3-årige karantæneperiode efter 1. pkt. udbetales integrationsydelse efter § 22, stk. 2 eller 3.

Stk. 7. Den 3-årige karantæneperiode nævnt i stk. 6 regnes fra det tidspunkt, hvor personen har udstået fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 81 a.

Stk. 8. Retten til uddannelseshjælp eller kontanthjælp er tillige betinget af, at personen har haft ordinær beskæftigelse her i riget i en periode, som sammenlagt svarer til fuldtidsbeskæftigelse i 2 år og 6 måneder inden for de seneste 10 år. 1. pkt. finder anvendelse for udlændinge, der på baggrund af indrejse fra udlandet er blevet folkeregistreret her i riget med virkning fra den 1. januar 2008 eller senere, og som ikke tidligere har været folkeregistreret her i riget, og for personer, der er blevet folkeregistreret som indrejst fra udlandet i riget med virkning fra den 1. januar 2008 eller senere efter udlandsophold i mere end 12 på hinanden følgende måneder. Stk. 3, 4. og 5. pkt., finder tilsvarende anvendelse for opgørelsen af de 12 måneder, der er nævnt i 2. pkt. Beskæftigelseskravet efter 1. pkt. kræves alene opfyldt én gang, uanset om personen løbende modtager uddannelses- eller kontanthjælp eller genansøger herom.

Stk. 9. For personer uden fastsat arbejdstid og for personer beskæftiget ved selvstændig virksomhed foretages opgørelse af beskæftigelse efter stk. 8 ved at anvende omregningssatsen i § 13 f, stk. 15. Ved omregning benyttes den omregningssats, som er

gældende for det kalenderår, hvor indkomsten er indberettet til indkomstregisteret, eller det indkomstår, som årsopgørelsen dækker.

Stk. 10. Kravet om, at personen skal have opholdt sig lovligt her i riget i sammenlagt 9 år inden for de seneste 10 år, og kravet om ordinær fuldtidsbeskæftigelse i 2 år og 6 måneder inden for de seneste 10 år gælder ikke for EU-/EØS-borgere, i det omfang disse efter EU-retten er berettigede til hjælpen. Endvidere gælder kravet om ordinær fuldtidsbeskæftigelse her i riget i 2 år og 6 måneder inden for de seneste 10 år ikke for førtidspensionister, der ikke modtager fuld førtidspension efter lov om social pension på grund af betingelserne om optjening eller på grund af en tilsvarende pension fra et andet EU-/EØS-land, eller for personer, der har nået folkepensionsalderen, jf. lov om social pension.

Stk. 11. Kommunen træffer afgørelse om retten til integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp. Personen har pligt til at bidrage med oplysninger, der er nødvendige for at afgøre, hvilken hjælp personen er berettiget til. Kan personen ikke dokumentere, at opholdskravet i stk. 3 og beskæftigelseskravet i stk. 8 er opfyldt, yder kommunen integrationsydelse.

Reglerne om tilbagebetaling gengives herunder:

Uddrag af Lov om aktiv socialpolitik (aktivloven), Lov nr. 455 af 10. juni 1997, senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 981 af 23. september 2019, og Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven og forskellige andre love, lov nr. 1558 af 27. december 2019.

§ 91. Kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling,

- 1) når en person mod bedre vidende har undladt at give kommunen oplysninger som krævet efter § 74 d, stk. 4, og § 92, stk. 4, i denne lov, integrationslovens § 49, stk. 2, eller § 11, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område,
- 2) når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter denne lov,
- 3) når en person har modtaget hjælp efter § 12, stk. 2, og efterfølgende får udbetalt uddannelsesstøtte efter SU-loven, der dækker samme tidsrum,
- 4) når en person er omfattet af en sanktion efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. eller
- 5) når en person er dømt for overtrædelse af straffelovens § 101 a, stk. 1, § 114 c, stk. 3, §§ 114 d, 114 e eller 114 g for forhold begået i udlandet, straffelovens § 114 j, stk. 1, eller et udrejseforbud fastsat i medfør af § 2 b, stk. 1, i lov om pas til danske statsborgere m.v.

Stk. 2. Kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling efter stk. 1, nr. 5. Det gælder, uanset om kommunen tidligere har truffet afgørelse om tilbagebetaling af en ydelse efter § 91, stk. 1, nr. 1-4, for samme periode.

Stk. 3. Kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling af udbetalte ydelser efter kapitel 4, 6, 6 a, 6 b og 7, hvis ydelserne overstiger niveauet for integrationsydelse efter § 22, stk. 2 og 3, for den periode, der er nævnt i §§ 10 f og 10 h.

Stk. 4. Udbetaling Danmark skal træffe afgørelse om tilbagebetaling,

- 1) når en person mod bedre vidende har undladt at give Udbetaling Danmark oplysninger som krævet efter § 4 i lov om Udbetaling Danmark, eller
- 2) når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter §§ 6 eller 85 a i denne lov.

§ 94. Kommunen kan træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person, der har modtaget hjælp, senere får udbetalt en erstatning, et underhaltsbidrag eller lignende, der dækker samme tidsrum og samme formål som den udbetalte hjælp.

Stk. 2. Kommunen kan ikke træffe beslutning om tilbagebetaling efter stk. 1 af den hjælp, som en person modtager under tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven og engangsbeløb efter § 25 a.

Stk. 3. Har en person som følge af afgørelse eller dom krav på efterbetaling af en ydelse, herunder en ydelse efter anden lov, og dækker denne ydelse samme tidsrum og samme formål som en udbetalt ydelse efter denne lov, skal kommunen fradrage den udbetalte ydelse efter denne lov i kravet, før kommunen kan opgøre et eventuelt tilbagebetalingskrav efter denne lov over for personen. I opgørelsen indgår ydelserne, før der indbetales skat.

Stk. 4. Kommunen kan endvidere ikke træffe beslutning om tilbagebetaling efter stk. 1, når en erstatning for tab af erhvervsevne udbetales som følge af personskade efter

- 1) lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser,
- 2) lov om erstatningsansvar,
- 3) lov om arbejdsskadesikring, bortset fra de tilfælde, der omfattes af den nævnte lovs § 29, eller
- 4) lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.

Stk. 5. Beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler om, i hvilke andre tilfælde der ikke kan træffes beslutning om tilbagebetaling efter stk. 1 i anledning af erstatning for tab af erhvervsevne, der udbetales som følge af personskade.

III. Generelt

Formålet med reglerne og praksis på området er funderet i principperne om, at kontanthjælp, uddannelseshjælp, selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse, tidligere integrationsydelse (herefter benævnt kontanthjælp mv.) er det underste økonomiske sikkerhedsnet for personer uden anden forsørgelse.

Reglerne om krav om tilbagebetaling enten efter reglerne om ond tro, tilsidesat oplysningspligt eller efter reglerne om dobbeltforsørgelse, når behovet for hjælp kan dækkes af anden ydelse, og skal forstås i lyset af disse principper. Det er væsentligt at få klarhed over, hvorvidt den hjælp, der senere udbetales, dækker behovet for hjælp, jf. LAS § 11, stk. 2, nr. 3 i perioden (dobbeltforsørgelse)

IV. Betingelser for tilbagebetaling

Det er en fælles betingelse for krav om tilbagebetaling på grund af tilsidesat oplysningspligt og hjælp, der er modtaget mod bedre vidende, at borgeren har modtaget hjælp, som borgeren ikke havde ret til, jf. aktivlovens § 91, stk. 1, nr. 1 og nr. 2.

Hjælpen kan også kræves tilbagebetalt, hvis personen senere får udbetalt et beløb, der dækker samme tidsrum og samme periode (dobbeltforsørgelse), jf. aktivlovens § 94.

Det er en betingelse, at det senere udbetalte beløb skal

- Dække det samme tidsrum

- Dække samme formål.

Det betyder, at de 2 ydelser, der udbetales, skal dække borgerens forsørgelse i det samme tidsrum/periode.

Tilbagebetaling på grund af tilsidesat oplysningspligt, jf. § 91, stk. 1, nr. 1

Det er en betingelse for, at kræve tilbagebetaling på grund af tilsidesat oplysningspligt, at borgeren har undladt at give oplysninger til kommunen, som der var pligt til at give. Det skal også være sket mod bedre vidende. Det betyder, at borgeren vidste eller burde have vidst, at borgeren skulle have oplyst kommunen om ændringer i forholdene. Det kan for eksempel være en indtægt, som borgeren ikke har givet kommunen oplysninger om.

Der kan kræves tilbagebetaling på grund af tilsidesat oplysningspligt, hvis borgeren er vejledt om, at han eller hun skal oplyse om det forhold, der medfører, at ydelsen er modtaget uberettiget og ikke rettidigt har oplyst herom. Det er ikke en betingelse for at kræve tilbagebetaling på grund af tilsidesat oplysningspligt, at borgeren er eller burde være klar over, at der ikke er ret til hjælpen. Det er tilstrækkeligt, at borgeren er eller burde være klar over, at der er pligt til at oplyse. Dette skyldes, at kommunen, når den modtager oplysningen, har anledning til at vejlede borgeren om retsvirkningen.

Oplysningspligten er tilsidesat mod bedre vidende, hvis borgeren kan udlede af den skriftlige vejledning om oplysningspligten, at der er pligt til at give kommunen en bestemt oplysning, men ikke gør det, har borgeren tilsidesat sin oplysningspligt. Det er således en forudsætning for at træffe afgørelse efter denne bestemmelse, at borgeren er blevet vejledt om sin oplysningspligt og om, hvilke typer af ændringer, der kan have betydning for hjælpen og derfor skal oplyses.

Oplysningspligten er overholdt, hvis borgeren oplyser om ændringerne hurtigst muligt efter, at han eller hun bliver bekendt med disse, også selv om kommunen ikke kan nå at standse hjælpen eller beregne hjælpen for den aktuelle periode korrekt.

Tilbagebetaling af ydelser, der er modtaget mod bedre vidende, jf. § 91, stk. 1, nr. 2

Der kan også kræves tilbagebetaling, når en borger mod bedre vidende har modtaget hjælp, som han eller hun ikke havde ret til. Det er ikke en betingelse for at kræve tilbagebetaling af hjælp, der er modtaget uberettiget og mod bedre vidende, at kommunen har vejledt borgeren. Det er dog en betingelse, at det kan dokumenteres, at borgeren vidste eller burde vide, at der ikke var ret til hjælpen i den aktuelle situation.

Dette kan blandt andet dokumenteres, hvis det ud af den givne vejledning med tilstrækkelig tydelighed kan udledes, at der ikke er ret til hjælp i den givne situation. Andre omstændigheder kan også føre til, at borgeren ved eller burde vide, at hjælpen er modtaget uberettiget.

Hvis borgeren tidligere har været i samme situation, og kommunen har truffet afgørelse om ophør, fradrag eller tilbagebetaling, vil borgeren vide eller burde vide, der i en tilsvarende situation ikke er ret til hjælp.

Tilbagebetaling af ydelser grundet dobbeltforsørgelse, jf. § 94

Hjælpen kan også kræves tilbagebetalt, hvis personen senere får udbetalt et beløb, der dækker samme tidsrum og samme periode (dobbeltforsørgelse), jf. aktivlovens § 94.

Det er en betingelse, at det senere udbetalte beløb skal

- Dække det samme tidsrum
- Dække samme formål.

Det er i § 94, stk. 2 præciseret, at tilbagebetaling på grund af dobbeltforsørgelse ikke gælder for den hjælp, som personen modtager under aktivering. Begrundelsen er, ifølge forarbejderne, at modtageren i en sådan situation yder noget til gengæld for hjælpen.

Det må derfor i alle sager om aktivlovens § 94 undersøges, om borgeren har været i tilbud i hele eller dele af perioden.

Tilbagebetaling af ydelser grundet overgangen til SU

En del tilbagebetalingssager vedrører den situation, hvor borger har modtaget forudbetalt SU og bagudbetalt uddannelseshjælp eller kontanthjælp til forsørgelse i samme måned.

Det følger i øvrigt af aktivlovens § 11, stk. 2, nr. 3, at det er en betingelse for at få hjælp efter aktivloven, at behovet ikke kan dækkes gennem andre ydelser. Det betyder, at udbetaling af uddannelseshjælp eller kontanthjælp er en subsidær forsørgelse i forhold til andre private og offentlige forsørgelsesmuligheder.

Retten til bagudbetalt kontanthjælp mv. ophører samtidig med overgang til forudbetalt SU.

Sagerne om SU adskiller sig fra sagerne om indtægter efter aktivlovens regler om fradrag for indtægter, idet SU-indtægten er en forsørgelsesydelse og dermed et forsørgelsesgrundlag, der træder i stedet for kontanthjælp mv. Det gælder også, selv om SU-ydelsen er lavere end kontanthjælpen mv.

Det betyder også, at borger i visse tilfælde skal tilbagebetale mere i kontanthjælp end borger har modtaget i SU, idet den udbetalte SU var en lavere ydelse end den udbetalte kontanthjælp.

Sagerne om tilbagebetaling af hjælpen på grund af SU er også anderledes derved, at SU er en forudbetalt ydelse, hvorimod kontanthjælp mv. er en bagudbetalt ydelse. Det betyder, at den bagudbetalte kontanthjælp mv. skal dække den efterfølgende måneds forsørgelse, og den kan derfor dække samme periode som den forudbetalte SU.

Der vil altid være tale om dobbeltforsørgelse, hvis borgeren efterfølgende får udbetalt SU med tilbagevirkende kraft. Det betyder, at § 94 skal anvendes i den situation, hvor borgeren har modtaget hjælp, og hvor borgeren efterfølgende fået udbetalt SU med tilbagevirkende kraft. Her er der tale om en dobbeltforsørgelsessituation.

I tilfælde, hvor borger overgår til forudbetalt SU, og hvor § 94 ikke kan anvendes, fordi udbetalingen af SU ikke er sket efterfølgende, eller fordi borgeren har været i tilbud i

den periode, der udbetales hjælp for, vil forholdet skulle bedømmes efter § 11 og § 91, stk. 1, nr. 1 eller nr. 2.

Det er en betingelse for at anvende § 91, stk. 1, nr. 1 og nr. 2, at ydelsen er modtaget uberettiget.

I forhold til SU kan der være tale om flere forskellige grunde til, at ydelsen er modtaget uberettiget.

Hvis tilbagebetalingskravet begrundes i nr. 1 stilles der kun krav til, at borger skal være vejledt om, at han/hun skal oplyse om påbegyndt uddannelse. Hvis tilbagebetalingskravet derimod begrundes i nr. 2 kræves det, for at der er tale om ond tro, at borger er klar over, at der ikke er ret til kontanthjælp for den forudgående måned, når uddannelse påbegyndes og der modtages forudbetalt SU for den efterfølgende måned.

Aktivlovens § 91, stk. 1, nr. 1 anvendes i den situation, hvor borgeren modtager hjælp, og hvor borgeren samtidig får udbetalt SU, eller hvor SU tidsmæssigt udbetales før hjælpen. Borgeren har ikke oplyst om SU-udbetalingen til kommunen. (Borgeren er vejledt om oplysningspligten).

Aktivlovens § 91, stk. 1, nr. 2 anvendes i den situation, hvor borgeren modtager hjælp, og hvor borgeren samtidig får udbetalt SU, eller hvor SU tidsmæssigt udbetales før hjælpen. Borgeren har enten oplyst om SU-udbetalingen til kommunen, eller start af uddannelse, og kommunen har ved en fejl ikke fået standset udbetalingen. Dette kan være fordi, at borger oplyser om SU-udbetalingen efter at hjælpen er udbetalt. Det kan også være fordi betingelsen ikke er opfyldt, men at borger er vejledt om, at der ikke er ret til den bagudbetalte hjælp, hvis man modtager SU for den samme periode, som hjælpen skal dække forsørgelsen.

V. Praksis – Ankestyrelsens principafgørelser

Listen er ikke udtømmende:

Ankestyrelsens principmeddelelse O-129-97 fastslår, at der skal ske tilbagebetaling af den faktisk bevilgede hjælp i tilfælde, hvor der bliver ydet hjælp med tilbagebetalingspligt. I tilfælde, hvor der er bevilget hjælp med et skattepligtigt beløb, er det således bruttobeløbet, der skal tilbagebetales, uafhængig af, hvorledes den ydede hjælp i øvrigt er behandlet skattemæssigt, da der ikke i bistandslovens (nu aktivlovens) bestemmelser er hjemmel til at foretage en skattemæssig omberegning af den ydede hjælp sideløbende med, at tilbagebetalingen finder sted.

Ankestyrelsens principmeddelelse A-31-04 fastslår, at retten til bagudbetalt kontanthjælp ophører samtidig med overgang til forudbetalt SU. Ankestyrelsen lagde vægt på, at borger fra februar fik et andet forsørgelsesgrundlag i form af forudbetalt SU (Statens Uddannelsesstøtte).

Da det er en betingelse for at få kontanthjælp, at den begivenhed, som oprindeligt udløste behovet for kontanthjælp, fortsat bevirker, at ansøgeren ikke har mulighed for at skaffe det

nødvendige til sin egen eller familiens forsørgelse, og at behovet ikke kan dækkes gennem andre ydelser, jf. aktivlovens § 11, stk. 2, nr. 2 og 3.

Ankestyrelsen lagde derfor vægt på, at kontanthjælp er en forsørgelsesydelse, der udbetales månedsvis bagud, og dermed er tænkt til at skulle dække forsørgelsen i måneden efter udbetalingen. Det betyder, at ved udbetalt SU ved indgangen til februar måned, som skulle dække forsørgelsen for februar måned, kan der ikke samtidigt udbetales kontanthjælp ved udgangen af januar måned, jf. § 11, stk. 2, nr. 3, da kontanthjælpen derved kommer til at dække forsørgelsen i samme periode som SU.

Ankestyrelsens principmeddelelse A-11-05 fastslår, at hjælp ydet under aktivering skulle ikke tilbagebetales, uanset modtager senere opnåede en ydelse, der dækkede samme tidsrum og samme formål som den udbetalte kontanthjælp. Ankestyrelsen lagde vægt på, at en kommune ikke kunne træffe beslutning om tilbagebetaling af den hjælp, som en person modtog under aktivering, idet personen i en sådan situation ydede noget til gengæld for hjælpen.

Ankestyrelsens principmeddelelse 100-17 fastslår, at reglerne om tilbagebetaling på grund af dobbeltforsørgelse skal bruges, hvis en efterbetaling af en indtægt dækker samme formål og samme tidsrum som en tidligere udbetalt hjælp.

Ankestyrelsens principmeddelelse 21-19 fastslår bl.a., at der ikke er ret til den bagudbetalte hjælp, når en borger overgår til en forudbetalt ydelse, f.eks. SU. Dette skyldes, at forsørgelsen er dækket af en anden ydelse. Den sociale begivenhed er derfor ophørt. Hvis reglerne om dobbeltforsørgelse ikke kan anvendes, og hjælpen er modtaget uberettiget, skal det undersøges, om oplysningspligten er tilsidesat, eller om hjælpen er modtaget mod bedre vidende. Der kan kræves tilbagebetaling, hvis ydelsen er modtaget mod bedre vidende. Det vil sige, hvis borgeren vidste eller burde vide, at der ikke var ret til den bagudbetalte hjælp ved overgang til forudbetalt SU.

Ankestyrelsens principmeddelelse 22-19 fastslår bl.a., at oplysningspligten er overholdt, hvis borgeren oplyser om ændringerne hurtigst muligt efter, at han eller hun bliver bekendt med disse, også selv om kommunen ikke kan nå at standse hjælpen eller beregne hjælpen for den aktuelle periode korrekt. Oplysningspligten er også overholdt, hvis borgeren oplyser om ændringerne på et tidspunkt, hvor kommunen stadig kan nå at standse hjælpen eller beregne hjælpen for den aktuelle periode korrekt, selv om det ikke sker hurtigst muligt efter, at han eller hun er blevet bekendt med ændringerne. Der skal træffes afgørelse om tilbagebetaling af uberettiget modtaget hjælp, hvis borgeren mod bedre vidende har tilsidesat sin oplysningspligt omkring de forhold, der medfører en ændret ret til hjælp. Oplysningspligten er tilsidesat mod bedre vidende, hvis borgeren kan udlede af den skriftlige vejledning om oplysningspligten, at der er pligt til at give kommunen en bestemt oplysning, men ikke gør det, har borgeren tilsidesat sin oplysningspligt. Det er således en forudsætning for at træffe afgørelse efter denne bestemmelse, at borgeren er blevet vejledt om sin oplysningspligt og om, hvilke typer af ændringer, der kan have betydning for hjælpen og derfor skal oplyses.

Hjælpen er modtaget mod bedre vidende, hvis borgeren i den aktuelle situation ved eller burde vide, at han eller hun ikke har ret til hjælp eller har modtaget for meget i hjælp. Er borgeren vejledt skriftligt, f.eks. om sin oplysningspligt, og kan det af vejledningen udledes, at der ikke er ret til hjælp i den aktuelle situation, har borgeren modtaget hjælp mod bedre

vidende. Andre omstændigheder kan også føre til, at borgeren ved eller burde vide, at hjælpen er modtaget uberettiget. Hvis borgeren tidligere har været i samme situation, og kommunen har truffet afgørelse om ophør, fradrag eller tilbagebetaling, vil borgeren vide eller burde vide, der i en tilsvarende situation ikke er ret til hjælp.

VI. De konkrete mødesager

Vi har valgt at fremlægge 33 konkrete sager for at belyse Ankestyrelsens praksis om, dobbeltforsørgelse ved modtagelse af en efterbetalt ydelse i form af SU, hvornår borgers hjælp ophører, når borgers behov for hjælp kan dækkes gennem andre ydelser (i disse sager Statens Uddannelsesstøtte), og om betingelserne for tilbagebetaling af ydelserne, når borger er dobbeltforsørgt samt når borger har tilsidesat sin oplysningspligt eller har modtaget hjælpen uberettiget mod bedre vidende.

Sagerne er udvalgt for at belyse vores almindelige praksis på området, og omfatter derfor også sager, hvor vi er enige i kommunernes afgørelser, da den type af sager sjældent vil blive udtaget til principiel behandling.

Sagerne er grupperede i overordnede temaer. Der kan være flere temaer og delelementer i en enkelt sag og dermed også flere resultater i forhold til, om vi stadfæster, hjemviser eller ændrer afgørelsen. Nogle af sagerne optræder med 2 eller 3 journalnumre, da sagen både indeholder en afgørelse om dobbeltforsørgelse, social begivenhed og tilbagebetaling. Sagen vil alene fremgå én gang nedenfor og under et enkelt tema, udvalgt efter, hvad der umiddelbart forekommer mest interessant i den enkelte sag.

Sagerne optræder derfor i en anden rækkefølge end på dagsordenen.

Dobbeltforsørgelse

20-40828 (PEMA)

Borger modtager løbende hjælp, og får udbetalt kontanthjælp den 31. juli 2020 for perioden fra den 1. juli 2020 til den 31. juli 2020. Borger har ikke været i tilbud i juli måned. Borger startet uddannelse den 14. august 2020, og modtaget SU for perioden 1. august 2020 til den 31. august 2020 den 20. august 2020.

20-41823 (PEMA)

Borger modtager løbende hjælp. Den sidste udbetaling var den 31. juli 2020. Kommunen bliver kontaktet af borgers vejleder, der oplyser, at borger har modtaget SU for perioden den 1. august 2020 til den 31. august 2020. Da den efterbetalte SU udbetaling dækker samme formål og periode som den udbetalte kontanthjælp, er der tale om dobbeltforsørgelse. Borger har ikke været i tilbud i den periode, hvor hjælpen kræves tilbagebetalt for

20-46466 (PEMA)

Borger modtager hjælp den 31. august 2020, og en efterbetalt SU den 10. september 2020. Borger har ikke været i tilbud i august måned.

20-38214 (PEMA)

Borger modtager løbende hjælp. Borger modtager den sidste uddannelseshjælp den 31. juli 2020, og modtager efterfølgende SU den 13. august 2020. Der er derfor tale om dobbeltforsørgelse.

Denne SU dækker samme tidsrum og formål, og borger har ikke været i tilbud i den periode, hvor hjælpen kræves tilbagebetalt fra.

20-41893 (PEMA)

Borger modtager løbende hjælp, og overgår til uddannelse og modtager SU den 13. august 2020 for perioden 1.-31. august 2020. Sidste udbetalte uddannelseshjælp var en 31. juli 2020. Borger har ikke været i tilbud i juli måned.

20-42440 (PEMA)

Borger modtager løbende hjælp. Oplyser i marts 2020 at han skal starte uddannelse i september 2020. Seneste udbetalte kontanthjælp den 31. august 2020.

Den efterbetalte SU den 10. september 2020 dækker samme tidsrum og formål som den udbetalte hjælp den 31. august 2020. Borger har ikke været i tilbud i august 2020.

20-48284 (PEMA)

Borger modtager løbende hjælp, og modtager seneste uddannelseshjælp den 30. juli 2020. Borger modtager en efterbetalt SU den 20. august 2020 for august måned 2020. Borger har ikke været i tilbud i juli måned.

Tilbagebetaling af ydelser, der er modtaget mod bedre vidende

Dobbeltforsørgelse, hvor borger har været i tilbud

20-35841 og 20-50888 (PEMA)

Borger modtager løbende hjælp med seneste udbetaling den 30. december 2019, og SU den 30. januar 2020. Borger har dog været i tilbud i december 2019, hvorfor der ikke kan træffes afgørelse efter reglerne om dobbeltforsørgelse.

20-25602 og 20-46589 (PEMA)

Borger skal starte i virksomhedspraktik, men starter uddannelse i stedet mens borger modtager løbende hjælp. Borger modtager uddannelseshjælp senest den 28. februar 2020 og modtager efterfølgende SU den 12. marts 2020. Borger har dog været i tilbud i februar måned 2020, som er den måned, hvor hjælpen kræves tilbagebetalt.

20-44967 og 20-42431 (PEMA)

Borger modtager løbende hjælp, og kommer i tilbud den 28. juni 2020. Modtager hjælp den 30. juni 2020, samt efterbetalt SU den 9. juli 2020 for juli måned 2020. Borger er derfor dobbeltforsørgelse i juli 2020, men tilbagebetalingskravet kan ikke rejses efter reglerne om dobbeltforsørgelse i den periode, hvor borger er i tilbud.

Tilbagebetaling af ydelser, der er modtaget mod bedre vidende

Uberettiget modtaget, da behovet for forsørgelse er dækket af anden ydelse

20-40559 og 20-50925 (PEMA)

Borger modtaget løbende hjælp, og starter uddannelse i august 2020. Borger modtager seneste hjælp den 31. juli 2020, og den forudbetalte SU udbetales den 31. juli 2020. Borger er vejledt om forud- og bagudbetalt hjælp.

20-44694 og 20-42148 (PEMA)

Borger modtager løbende hjælp, og ifm uddannelse søger borger SU som er en forudbetalt ydelse. Borger modtager derfor hjælp og SU den 31. juli 2020. Borger er vejledt om forudbetalt ydelse.

20-43572 og 20-46526 (PEMA)

Borger modtager løbende hjælp og i forbindelse med start af uddannelse, har borger ansøgt om SU. Både hjælp og SU kommer til udbetaling den 31. august 2020, og der er vejledt om forud- og bagudbetalt hjælp.

20-40981 og 20-48439 (PEMA)

Borger modtager løbende ydelse. Oplyser om ønske om start af uddannelse, og søger SU, men oplyser ikke dette til kommunen. Modtager forsørgelseshjælp og SU samtidigt den 31. august 2020. Borger har modtaget hjælpen uberettiget, da begge ydelser skal bruges til forsørgelsen i september 2020. Borger er vejledt om uddannelse og forud- og bagudbetalt hjælp senest i erklæring om oplysningspligt den 6. januar 2020.

Dobbeltforsørgelse og tilbagebetaling af ydelser, der er modtaget mod bedre vidende

20-42872, 20-46515 og 20-45590 (PEMA)

Borger modtager løbende hjælp den 31. juli 2020 og den 31. august 2020. Borger modtager samtidig SU den 27. august 2020 og den 31. august 2020. Borger er derfor dobbeltforsørget i august måned 2020, og har modtaget hjælpen den 31. august 2020 mod bedre vidende. Borger har ikke været i tilbud i juli måned 2020.

20-19442, 20-47823 og 20-47825 (PEMA)

Borger modtager løbende hjælp den 31. januar 2020 og den 29. februar 2020. Borger modtager samtidig SU den 13. februar 2020 og den 28. februar 2020. Borger er derfor dobbeltforsørget i februar måned 2020, og har modtaget hjælpen den 29. februar 2020 mod bedre vidende.

20-38356, 20-40255 og 20-40256 (PEMA)

Borger modtager løbende hjælp den 29. februar 2020 og den 31. marts 2020. Borger modtager samtidig SU den 26. marts 2020 og den 31. marts 2020. Borger er derfor dobbeltforsørget i marts måned 2020, og har modtaget hjælpen den 31. marts 2020 mod bedre vidende.

20-34032, 20-43156 og 20-43163 (PEMA)

Borger søger hjælp den 24. april 2020 og bliver bevilget hjælp fra den 25. april 2020. Borger modtaget hjælp den 5. maj, den 29. maj og den 30. juni 2020 for periode fra den 25. april til den 30. juni 2020. Borger modtager desuden SU den 18. juni og den 30. juni 2020 for perioden fra den 1. maj 2020 til den 31. juli 2020.

Til illustration har vi nedenfor gengivet to anonymiserede eksempler på afgørelserne:

Sag 1:

Afgørelse

Du har klaget over xx Kommunes afgørelse om tilbagebetaling af uddannelseshjælp. Kommunen afgjorde sagen den 7. september 2020.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du skal tilbagebetale for meget udbetalt uddannelseshjælp med 6.351,82 kr. for perioden fra den 1. juli 2020 til den 31. juli 2020.

Det betyder, at vi stadfæster kommunens afgørelse, da vi er kommet til samme resultat, dog med en ændret begrundelse.

På de næste sider kan du læse mere om afgørelsen.

Venlig hilsen

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at du er dobbeltforsørget i august måned 2020.

Vi vurderer, at du, efter, at du har modtaget hjælp for juli måned 2020, senere har fået udbetalt SU, der dækker samme tidsrum og samme formål som den udbetalte hjælp.

Vi vurderer også, at du ikke har været i tilbud juli måned 2020, som er den måned, hjælpen er udbetalt for.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du den 31. juli 2020 modtager uddannelseshjælp for 1. juli 2020 til den 31. juli 2020.

Vi lægger også vægt på, at du den 13. august 2020 modtager SU for 1. august 2020 til den 31. august 2020.

Vi lægger i den forbindelse vægt på, at SU er en forudbetalt ydelse.

Det betyder, at den SU der bliver udbetalt til dig den 13. august 2020 skal dække din forsørgelse i august måned 2020.

Vi lægger videre vægt på, at uddannelseshjælpen derimod udbetales bagud i en måned og skal dække efterfølgende måneds forsørgelse.

Det betyder, at den hjælp, som du får udbetalt den 31. juli 2020, også skal dække dine forsørgelsesudgifter for august måned 2020.

Man kan kun få udbetalt uddannelseshjælp, hvis man ikke har andre forsørgelsesmuligheder.

Endelig lægger vi vægt på oplysning fra kommunen om, at du ikke har været i tilbud i juli måned, som er den måned, hjælpen er udbetalt for.

Om reglerne

Efter reglerne kan kommunen træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person, der har modtaget hjælp, senere får udbetalt en erstatning, et underhaltsbidrag eller lignende, der dækker samme tidsrum og samme formål som den udbetalte hjælp.

Kommunen kan ikke træffe beslutning om tilbagebetaling på grund af dobbeltforsørgelse af den hjælp, som en person modtager under tilbud og af engangsbetøb efter § 25 a.

Efter Ankestyrelsen praksis, som kommer til udtryk i principafgørelse O-129-97, er det den faktisk bevilgede hjælp, der skal tilbagebetales, når tilbagebetalingsbetingelserne i øvrigt er opfyldt. I tilfælde, hvor der er bevilget hjælp med et skattepligtigt beløb, er det således bruttobeløbet, der skal tilbagebetales, uafhængig af, hvorledes den ydede hjælp i øvrigt behandles skattemæssigt.

Mødebehandling

Sagen er behandlet ved skriftlig indstilling til medlemmerne af Beskæftigelsesudvalget. Der er enighed om afgørelsen.

Du kan læse mere om, hvordan Ankestyrelsen behandler sager på møde på www.ast.dk.

Bemærkninger til klagen

Du har oplyst, at du ikke forstår, hvorfor du skal tilbagebetale 6.351,82 kr., når du kun har fået udbetalt 4.381,62 kr. for juli måned 2020.

Vi bemærker hertil, at det følger af reglerne, at kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser. Kommunen kan således ikke på baggrund af særlige omstændigheder, eksempelvis skattemæssige forhold, undlade at kræve hjælp, som er modtaget uberettiget og mod bedre vidende, tilbagebetalt. Dette ville være tilfældet, hvis kommunen fra dig alene krævede nettohjælpen tilbagebetalt.

Vi bemærker, at i tilfælde, hvor der er bevilget hjælp med et skattepligtigt beløb, er det bruttobeløbet, der skal tilbagebetales, uafhængig af, hvordan den ydede hjælp i øvrigt er behandlet skattemæssigt, da der ikke i aktivlovens bestemmelser er hjemmel til at foretage en skattemæssig omberegning af den ydede hjælp sideløbende med, at tilbagebetalingen finder sted.

Vi bemærker videre, at du har mulighed for at anføre det tilbagebetalte beløb på din forskudsopgørelse eller selvangivelse og få godskrevet det tilbagebetalte skattebeløb via din skat.

Vi henviser i øvrigt til begrundelsen for afgørelsen.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen ud fra:

- Oplysninger, vi har fået fra kommunen
- Kommunens afgørelse af 7. september 2020
- Klagen af 17. september 2020 til Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg
- Kommunens genvurdering af 25. september 2020
- Oplysninger, vi har indhentet fra kommunen om hvorvidt du har været i tilbud i juli måned 2020.

Regler

Her er de regler, vi har afgjort din sag efter.

Love og bekendtgørelser

Lov om aktiv socialpolitik (aktivloven) senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 981 af 23. september 2019, og Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven og forskellige andre love, lov nr. 1558 af 27. december 2019.

- § 94 om tilbagebetaling på grund af dobbeltforsørgelse.

Regler om sagens mødebehandling

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven), senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 826 af 16. august 2019.

- § 59 a, stk. 1, 3-4 og 6 om mødebehandling
- § 59 d, stk. 1 og 6 om skriftlig mødebehandling.

Praksis

Ankestyrelsen har offentliggjort en eller flere principafgørelser, der har betydning for din sag. Du kan finde vores principafgørelser på styrelsens hjemmeside: www.ast.dk.

- Ankestyrelsens principafgørelse A-11-05 om kontanthjælp - tilbagebetaling - dobbeltforsørgelse – aktivering
- Ankestyrelsens principafgørelse A-31-04 om kontanthjælp - bagudbetalt – SU
- Ankestyrelsens principafgørelse 21-19 om kontanthjælp - uddannelseshjælp - integrationsydelse - dobbeltforsørgelse - SU - påbegyndt uddannelse - tilbagebetaling - tilsidesat oplysningspligt - vejledning - mod bedre vidende.

Der er uddrag af reglerne til sidst i afgørelsen. Du finder reglerens fulde ordlyd på www.retsinformation.dk.

Kopi er sendt til:

Xx Kommune

Vi har registreret afgørelsen som en stadfæstelse. Læs mere om registreringen på ast.dk/koderegistrering.

Lovuddrag

Lov om aktiv socialpolitik (aktivloven), Lov nr. 455 af 10. juni 1997, senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 981 af 23. september 2019, og Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven og forskellige andre love, lov nr. 1558 af 27. december 2019.

§ 94. Kommunen kan træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person, der har modtaget hjælp, senere får udbetalt en erstatning, et underholdsbidrag eller lignende, der dækker samme tidsrum og samme formål som den udbetalte hjælp.

Stk. 2. Kommunen kan ikke træffe beslutning om tilbagebetaling efter stk. 1 af den hjælp, som en person modtager under tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven og engangsbeløb efter § 25 a.

...

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven), senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 1064 af 21. august 2018.

§ 59 a. Ankestyrelsen træffer afgørelse uden medvirken af beskikkede medlemmer i sager om klage over kommunalbestyrelsens afgørelser, når det er fastsat ved lov, at sagerne kan påklages til Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg, jf. dog stk. 2 og 3.

...

Stk. 3. Ankestyrelsen kan i sager, som er omfattet af stk. 1, beslutte, at afgørelse skal træffes på et møde i Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg, jf. stk. 4, eller ved skriftlig indstilling til medlemmerne, jf. § 59 d, stk. 6.

Stk. 4. Ved behandlingen i Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg deltager 2 ankechefer, hvoraf den ene er formand, jf. dog § 59 d, stk. 5, og 1 medlem udpeget af beskæftigelsesministeren efter indstilling fra hver af følgende organisationer, jf. dog stk. 5:

- 1) KL (Kommunernes Landsforening).
- 2) Landsorganisationen i Danmark.
- 3) Dansk Arbejdsgiverforening.
- 4) Danske Handicaporganisationer.

...

Stk. 6. § 50, stk. 4, § 51, stk. 3, § 52 a, stk. 4, §§ 57, 59, 60 og 66-70, § 72, stk. 1 og 7, og § 74 finder anvendelse på behandling af klager efter stk. 1-3.

§ 59 d. Beskæftigelsesudvalget udøver sin virksomhed i møder, jf. dog stk. 6 og § 59 a, stk.

1.

...

Stk. 6. Skønner Ankestyrelsen, at en sag er egnet til at blive afgjort uden afholdelse af et møde, sender styrelsen en indstilling til medlemmerne om, hvad afgørelsen bør gå ud på. Hvis et medlem ikke ønsker at afgøre sagen på dette grundlag, skal sagen behandles på et møde.

Sag 2:

Afgørelse

Du har klaget over xx Kommunes afgørelse om tilbagebetaling af uddannelseshjælp. Kommunen afgjorde sagen den 3. september 2020.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du skal tilbagebetale for meget udbetalt uddannelseshjælp med 23.108 kr. for perioden fra den 1. juli 2020 til den 31. august 2020.

Det betyder, at vi stadfæster kommunens afgørelse, da vi er kommet til samme resultat, dog med ændret begrundelse.

På de næste sider kan du læse mere om afgørelsen.

Venlig hilsen

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at du er dobbeltforsørgt i august måned 2020.

Vi vurderer, at du, efter, at du har modtaget hjælp for juli måned 2020 til din forsørgelse i august 2020, senere har fået udbetalt SU, der dækker samme tidsrum og samme formål som den udbetalte hjælp.

Vi vurderer også, at du ikke har været i tilbud i juli måned, som er den måned, hjælpen er udbetalt for.

Vi vurderer videre, at din forsørgelse i august og september 2020 er dækket af SU.

Vi vurderer derfor, at du har modtaget uddannelseshjælp uberettiget i perioden for august måned 2020.

Vi vurderer her, at du på det tidspunkt, hvor du modtog hjælpen var klar over, at du ikke havde ret til den hjælp, der kræves tilbagebetalt.

Vi vurderer, at kommunen havde vejledt dig tilstrækkeligt om, at uddannelse og SU. Vi vurderer således, at du ud fra den skriftlige vejledning kunne udlede, at du ikke havde ret til den hjælp, der kræves tilbagebetalt.

Vi vurderer derfor, at du har modtaget hjælpen mod bedre vidende.

Hvad er afgørende for resultatet

Tilbagebetaling af uddannelseshjælp for juli måned 2020

Vi lægger vægt på, at du den 31. juli 2020 modtager uddannelseshjælp for perioden 1. juli 2020 til den 31. juli 2020.

Vi lægger også vægt på, at du den 27. august 2020 modtager SU til forsørgelse i august måned 2020.

Vi lægger i den forbindelse vægt på, at SU er en forudbetalt ydelse.

Det betyder, at den SU der bliver udbetalt til dig den 27. august 2020 også skal dække dine forsørgelsesudgifter for august 2020.

Vi lægger også vægt på, at kontanthjælpen udbetales bagud i en måned og skal dække efterfølgende måneds forsørgelse.

Det betyder, at den hjælp, som du får udbetalt den 31. juli 2020 også skal dække dine forsørgelsesudgifter for august måned 2020.

Man kan kun få udbetalt kontanthjælp, hvis man ikke har andre forsørgelsesmuligheder.

Endelig lægger vi vægt på oplysning fra kommunen om, at du ikke har været i tilbud i juli 2020, som er den måned, hjælpen er udbetalt for, og som ligger forud for den periode, hvor du har været dobbeltforsørgt.

Tilbagebetaling af kontanthjælp for august måned 2020

Vi lægger vægt på, at du den 31. august 2020 har modtaget uddannelseshjælp for august måned 2020 til din forsørgelse i september måned 2020.

Vi lægger videre vægt på, at du, den 31. august 2020, fik udbetalt SU, som skulle dække din forsørgelse i september måned 2020.

Vi lægger i den forbindelse vægt på, at SU er en forudbetalt ydelse. Det betyder, at den SU der bliver udbetalt til dig den 31. august 2020, skal dække din forsørgelse i september 2020.

Vi lægger vægt på, at uddannelseshjælp derimod udbetales bagud i en måned og skal dække efterfølgende måneds forsørgelse.

Det betyder, at den hjælp, som du for udbetalt den 31. august 2020, også skal dække dine forsørgelsesudgifter for september måned 2020.

Vi lægger vægt på, at du ikke er berettiget til den udbetalte hjælp for august 2020, jf. begrundelsen ovenfor.

Vi lægger også vægt på, at du i forbindelse med din ansøgning om hjælp den 15. juni 2020 er skriftligt vejledt om, hvilke forhold, der har indflydelse på hjælpen.

Det fremgår heraf, at:

"HVIS DU BEGYNDER PÅ EN UDDANNELSE

Når du begynder på en uddannelse, stopper din integrationsydelse, uddannelses- eller kontanthjælp med sidste udbetaling måneden før, du begynder på din uddannelse.

...

Starter du fx uddannelse den 1. september, vil du få udbetalt din integrationsydelse, uddannelses- eller kontanthjælp sidste gang den 31. juli. Den økonomiske hjælp, du får udbetalt den 31. juli, skal dække din forsørgelse i august måned. Herefter vil din forsørgelse blive dækket af SU, som er forudbetalt."

Om reglerne

Efter reglerne kan man kun få udbetalt kontanthjælp, hvis man ikke har andre forsørgelsesmuligheder.

Kontanthjælp udbetales bagud og skal dække forsørgelsen i måneden efter udbetalingen.

Efter Ankestyrelses praksis er man dobbeltforsørget, hvis man modtager kontanthjælp og efterfølgende modtager SU for samme periode. Kontanthjælp udbetalt i slutningen af en måned skal bruges til forsørgelse i den efterfølgende måned.

Efter reglerne er det en betingelse for at få kontanthjælp, at den begivenhed, som oprindelig udløste behovet for kontanthjælp, fortsat bevirker, at ansøgeren ikke har mulighed for at skaffe det nødvendige til sin egen eller familiens forsørgelse, og at behovet ikke kan dækkes gennem andre ydelser.

Efter reglerne kan kommunen træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person, der har modtaget hjælp, senere får udbetalt en erstatning, et underholdsbidrag eller lignende, der dækker samme tidsrum og samme formål som den udbetalte hjælp. Kommunen kan ikke træffe

beslutning om tilbagebetaling på grund af dobbeltforsørgelse af den hjælp, som en person modtager under tilbud.

Efter reglerne udbetales kontanthjælp bagud og skal dække forsørgelsen i måneden efter udbetalingen.

Efter Ankestyrelsens praksis ophører retten til bagudbetalt kontanthjælp samtidig med overgang til forudbetalt SU.

Efter reglerne skal kommunen dog træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person uberettiget og mod bedre vidende har modtaget hjælp.

Efter Ankestyrelsens praksis ophører retten til bagudbetalt kontanthjælp samtidig med overgang til forudbetalt SU.

Efter Ankestyrelsens praksis har man har modtaget hjælp mod bedre vidende, hvis man af den givne vejledning kan udlede, at der ikke er ret til hjælp i den aktuelle situation.

Efter Ankestyrelsen praksis, som kommer til udtryk i principafgørelse O-129-97, er det den faktisk bevilgede hjælp, der skal tilbagebetales, når tilbagebetalingsbetingelserne i øvrigt er opfyldt. I tilfælde, hvor der er bevilget hjælp med et skattepligtigt beløb, er det således bruttobeløbet, der skal tilbagebetales, uafhængig af, hvorledes den ydede hjælp i øvrigt behandles skattemæssigt.

Kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser. Kommunen kan således ikke på baggrund af særlige omstændigheder, eksempelvis skattemæssige forhold, undlade at kræve hjælp, som er modtaget uberettiget og mod bedre vidende, tilbagebetalt. Dette ville være tilfældet, hvis kommunen fra dig alene krævede nettohjælpen tilbagebetalt.

I tilfælde, hvor der er bevilget hjælp med et skattepligtigt beløb, er det bruttobeløbet, der skal tilbagebetales, uafhængig af, hvordan den ydede hjælp i øvrigt er behandlet skattemæssigt, da der ikke i aktivlovens bestemmelser er hjemmel til at foretage en skattemæssig omberegning af den ydede hjælp sideløbende med, at tilbagebetalingen finder sted.

Der er mulighed for at anføre det tilbagebetalte beløb på din forskudsopgørelse eller selvangivelse og få godskrevet det tilbagebetalte skattebeløb via din skat.

Mødebehandling

Sagen er behandlet ved skriftlig indstilling til medlemmerne af Beskæftigelsesudvalget. Der er enighed om afgørelsen.

Du kan læse mere om, hvordan Ankestyrelsen behandler sager på møde på www.ast.dk.

Bemærkninger til klagen

Du har oplyst, at du har oplyst studiestart, så snart du vidste, at du havde fået plads. Du har ikke haft ønske om at snyde, og du føler, at sagsbehandler har behandlet dig som en kriminel og en svindler.

Vi bemærker, at afgørelsen er truffet efter reglerne om dobbeltforsørgelse og uberettiget modtaget hjælp mod bedre vidende, og ikke efter reglerne om tilsidesat oplysningspligt.

Vi bemærker også, at en klage, der ikke vedrører tilsidesættelse af regler for sagsbehandling, men alene en sagsbehandlers optræden, sagsbehandlingens tilrettelæggelse, eller ekspeditionsfejl ikke kan behandles af Ankestyrelsen.

Såfremt du ønsker at klage over den måde, kommunen har behandlet din sag på, skal du derfor rette henvendelse til borgmesteren eller kommunalbestyrelsen, som er ansvarlig for den kommunale administration og for de medarbejdere, der er ansat i kommunen.

Vi henviser i øvrigt til begrundelsen for afgørelsen.

Bemærkninger til kommunen

Vi bemærker, at kommunen har truffet afgørelse efter aktivlovens § 91, stk. 1, nr. 3.

Vi har ændret begrundelsen for tilbagebetaling af hjælpen for juli måned 2020, da SU'en er efterbetalt i forhold til hjælpen. Vi har også ændret begrundelsen for tilbagebetaling af hjælpen for august måned 2020, da hjælpen for august 2020 og SU'en er udbetalt samme dag.

Vi gør kommunen opmærksom på, at aktivlovens § 91, stk. 1, nr. 3 kun kan anvendes, når kommunen har bevilget fortsat udbetaling af uddannelseshjælp under uddannelse, der er påbegyndt efter et uddannelsespåbud. Bestemmelsen kan således ikke anvendes, når kommunen uden bevilling har fortsat udbetalingen af uddannelseshjælp, selvom borgeren er påbegyndt uddannelse.

Oplysninger i sagen

Vi har afgjort sagen ud fra:

- Oplysninger, vi har fået fra kommunen
- Kommunens afgørelse af 3. september 2020
- Klagen af 30. september 2020 til Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg
- Kommunens genvurdering af 1. oktober 2020.

Ankestyrelsen har ikke modtaget yderligere oplysninger efter genvurderingen.

Regler

Her er de regler, vi har afgjort din sag efter.

Love og bekendtgørelser

Lov om aktiv socialpolitik (aktivloven) senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 981 af 23. september 2019, og Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven og forskellige andre love, lov nr. 1558 af 27. december 2019.

Kommenterede [PPM1]: #LOVNAVN#

- § 11, stk. 2, nr. 3 om behovet for hjælp
- § 91, stk. 1, nr. 2 om tilbagebetaling på grund af uberettiget modtaget ydelse
- § 94 om tilbagebetaling på grund af dobbeltforsørgelse.

Regler om sagens mødebehandling

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven), senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 826 af 16. august 2019.

- § 59 a, stk. 1, 3-4 og 6 om mødebehandling
- § 59 d, stk. 1 og 6 om skriftlig mødebehandling.

Praksis

Ankestyrelsen har offentliggjort en eller flere principafgørelser, der har betydning for din sag. Du kan finde vores principafgørelser på styrelsens hjemmeside: www.ast.dk.

- Ankestyrelsens principafgørelse A-11-05 om kontanthjælp - tilbagebetaling - dobbeltforsørgelse – aktivering
- Ankestyrelsens principafgørelse A-31-04 om kontanthjælp - bagudbetalt – SU
- Ankestyrelsens principafgørelse 21-19 om kontanthjælp - uddannelseshjælp - integrationsydelse - dobbeltforsørgelse - SU - påbegyndt uddannelse - tilbagebetaling - tilsidesat oplysningspligt - vejledning - mod bedre vidende.

Der er uddrag af reglerne til sidst i afgørelsen. Du finder reglerne fulde ordlyd på www.retsinformation.dk

Kopi er sendt til:

Xx Kommune

Vi har registreret afgørelsen som tre stadfæstelser. [Læs mere om registreringen på ast.dk/koderegistrering.](http://ast.dk/koderegistrering)

Lovuddrag

Lov om aktiv socialpolitik (aktivloven), Lov nr. 455 af 10. juni 1997, senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 981 af 23. september 2019.

Ordlyd pr. 1. januar 2020 som følge af lov om ændring af lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v., lov om aktiv socialpolitik, lov om sygedagpenge, integrationsloven og forskellige andre love, lov nr. 551 af 7. maj 2019.

§ 11. Kommunen yder hjælp i form af integrationsydelse, uddannelseshjælp, kontanthjælp, tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og tilbud i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven.

Stk. 2. Det er en betingelse for at få hjælpen,

...

3) at behovet ikke kan dækkes gennem andre ydelser.

§ 91. Kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling,

...

2) når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter denne lov,

...

§ 94. Kommunen kan træffe afgørelse om tilbagebetaling, når en person, der har modtaget hjælp, senere får udbetalt en erstatning, et underholdsbidrag eller lignende, der dækker samme tidsrum og samme formål som den udbetalte hjælp.

Stk. 2. Kommunen kan ikke træffe beslutning om tilbagebetaling efter stk. 1 af den hjælp, som en person modtager under tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, tilbud i medfør af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet efter integrationsloven og engangsbeløb efter § 25 a.

...

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven), senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 1064 af 21. august 2018.

§ 59 a. Ankestyrelsen træffer afgørelse uden medvirken af beskikkede medlemmer i sager om klage over kommunalbestyrelsens afgørelser, når det er fastsat ved lov, at sagerne kan påklages til Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg, jf. dog stk. 2 og 3.

...

Stk. 3. Ankestyrelsen kan i sager, som er omfattet af stk. 1, beslutte, at afgørelse skal træffes på et møde i Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg, jf. stk. 4, eller ved skriftlig indstilling til medlemmerne, jf. § 59 d, stk. 6.

Stk. 4. Ved behandlingen i Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg deltager 2 ankechefer, hvoraf den ene er formand, jf. dog § 59 d, stk. 5, og 1 medlem udpeget af beskæftigelsesministeren efter indstilling fra hver af følgende organisationer, jf. dog stk. 5:

- 1) KL (Kommunernes Landsforening).
- 2) Landsorganisationen i Danmark.
- 3) Dansk Arbejdsgiverforening.
- 4) Danske Handicaporganisationer.

...

Stk. 6. § 50, stk. 4, § 51, stk. 3, § 52 a, stk. 4, §§ 57, 59, 60 og 66-70, § 72, stk. 1 og 7, og § 74 finder anvendelse på behandling af klager efter stk. 1-3.

§ 59 d. Beskæftigelsesudvalget udøver sin virksomhed i møder, jf. dog stk. 6 og § 59 a, stk. 1.

...

Stk. 6. Skønner Ankestyrelsen, at en sag er egnet til at blive afgjort uden afholdelse af et møde, sender styrelsen en indstilling til medlemmerne om, hvad afgørelsen bør gå ud på. Hvis et medlem ikke ønsker at afgøre sagen på dette grundlag, skal sagen behandles på et møde.